

Uitwerking instandhouding areaal laan- en parkbomen

Veel lanen van de gemeente zijn rond dezelfde tijd geplant. Dat maakt dat ze ook allemaal tegelijk in de fase van verval gaan komen. En die periode lijkt nu aangebroken. In de lanen komt steeds meer uitval voor. Dat is niet alleen een gevolg van de leeftijd, maar lijkt ook versneld te worden door toenemende droogte.

Rooien, vervangen en beschikbaar budget

In de periode januari - september 2023 zijn 83 gemeentelijke bomen gerooid. De ervaring leert dat in het najaar vaak extra bomen moeten worden gerooid. Dit omwille van najaarsstormen en omdat in het najaar veel zwammen en andere boomaantasters zich manifesteren. Het is een reële schatting dat in 2023 150 bomen worden gerooid.

Het vervangingsbudget bedraagt in 2023 €30.000,-- waarmee 40 bomen kunnen worden herplant. In de huidige omstandigheden wordt daarmee maar 30% van de gerooide bomen herplant.

Instandhouding huidige areaal laan-en parkbomen

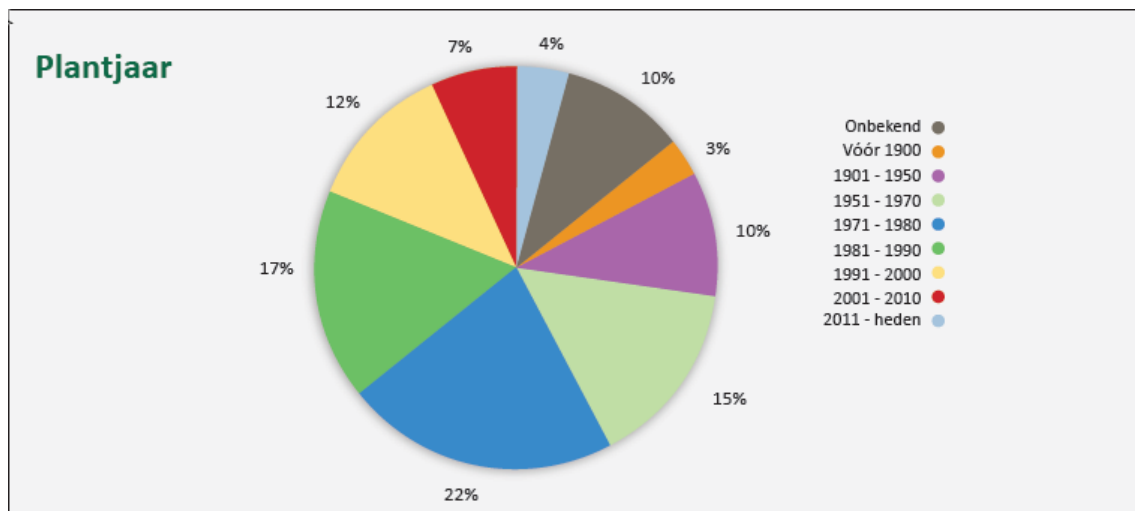
Aantal individueel beheerde bomen(laan-en parkbomen) op 2-10-2023 is 43.786 stuks.

Waarvan 3924 knot- en vormbomen:

Hiervan staan 14.157 bomen binnen de komgrenzen en 29.629 buiten de bebouwde kom.

Bomen binnen de kom gaan gemiddeld 40 jaar mee, bomen buiten de bebouwde kom 60 jaar.

Leeftijdsofbouw van onze gemeentelijke bomen:

Om een gelijk aantal laan-en parkbomen te behouden zouden binnen de bebouwde kommen jaarlijks 354 bomen geplant moeten worden en buiten de bebouwde kom 494 stuks.

Met een totaal van 848 bomen die jaarlijks geplant zouden moeten worden met een gemiddelde prijs van € 750,- per boom (inclusief water geven en nazorg) komt dit dus neer op een benodigd budget van € 636.000,- voor het in stand houden van ons bomenaantal.

Aangezien we ook binnen projecten en nieuwbouw bomen aanplanten (20%) en daarmee ons bomenbestand verjongen zouden we voor behoud van het huidige aantal laan- en parkbomen binnen onze beheerbudgetten over een budget van € 500.000,- moeten beschikken.

Alternatief: meer groen, maar minder laan-en parkbomen

Laan- en parkbomen hebben een zeer grote invloed op de omgeving waar ze staan, zowel positief als negatief. Vanwege deze invloed vragen ze veel aanpassingen en onderhoud. Vanuit veiligheid voor het verkeer, maar ook vanuit overlast door bijvoorbeeld wortelopdruk. Laan- en parkbomen zijn daardoor relatief duur groen.

Daar waar mogelijkheden liggen moeten we hun positieve eigenschappen zo maximaal mogelijk benutten (aankleding, biodiversiteit, verkoeling, beleving, verkeersgeleiding) Met deze doelstellingen in het achterhoofd moeten we bewust kiezen voor de locatie waar we bomen wel planten, of het (terug) planten van bomen achterwege blijft. In plaats daarvan kiezen we ervoor om meer bossen en bosjes aan te leggen. In bossen kunnen bomen vrijuit groeien en is intensief onderhoud niet noodzakelijk. Ook het planten van bomen in een bos is minder kostbaar.

Binnen de bebouwde kom: alle bomen vervangen

Vanwege het grote belang van bomen binnen de bebouwde kom en de positieve bijdrage die ze daar leveren stellen we voor om binnen de kom geen afbreuk te doen aan het aantal bomen. Naast de projectmatige vervanging en toevoeging van bomen is hiervoor een budget nodig van € 210.000,-.

Buiten de bebouwde kom: de helft van de bomen niet vervangen (aantal neemt af via de geleidelijke weg)

Buiten de bebouwde kom zijn de genoemde positieve eigenschappen minder prominent aanwezig. Beleving van bomenlanen en hun verkeer geleidende functie zijn hier het grootste belang. Deze doelstellingen kunnen ook behaald worden met minder bomen. Bomen hoeven minder dicht op elkaar te staan dan nu het geval is en ook een bomenrij aan slechts één kant van de weg behoort tot de opties. Dit zouden we kunnen laten ontstaan door natuurlijk verloop en projectmatige vervanging. Dit zou de reeds ontstane scheve verhouding in leeftijdsopbouw alleen maar versterken. Daarom stellen we voor om jaarlijks de helft van het eerder genoemde aantal bomen aan te planten. Daarmee krijgen we uiteindelijk (over 60 jaar) een gelijkmatig opgebouwd, gevarieerd bomenareaal in ons buitengebied, dat de helft van het huidige areaal betreft. Hiervoor zou een budget van € 150.000,- gemoeid zijn.

Financiële strategie

De middelen voor boomvervanging kunnen worden geput uit beheer- en onderhoudsgelden en uit projectgelden. In bovenstaande berekening is het uitgangspunt gehanteerd dat 20% van alle boomvervangingen voortkomt uit projectgelden.

Het ophogen van het vervangingsbudget binnen de jaarlijkse beheer- en onderhoudsgelden tot € 360.000 lijkt op dit moment irreëel. Daarom werken we aan een groeimodel waarbij we starten met het ophogen van het vervangingsbudget met € 100.000,--. Wij monitoren hoe het bomenareaal zich hiermee ontwikkelt op basis van de volgende indicatoren:

- Vervangingsnoodzaak door natuurlijke uitval → te dekken uit beheer- en onderhoudsgelden
- Vervangingsnoodzaak door uitvoering van projecten → te dekken uit projectgelden
- Ontwikkeling aantal bomen

(N.B. Het groencompensatiefonds is niet bedoeld voor dergelijke laanboomvervanging. Dit fonds is bedoeld voor situaties waarin een derdepartij niet aan de groennorm kan voldoen en de gemeente dat tekort op een andere plek compenseert. Dat is iets anders dan de instandhouding van het huidige bomenareaal dat de gemeente bezit.)

Samengevat:

Als we al onze laan- en parkbomen willen vervangen is een vervangingsbudget van € 500.000,-
- per jaar nodig.

Voor het behoud van ons bomenareaal binnen de bebouwde kom en uiteindelijk een halvering van ons bomenareaal in het buitengebied is een vervangingsbudget van € 360.000,- per jaar nodig.

Vanwege de financiële situatie starten we nu met een aanvulling op het vervangingsbudget van € 100.000,-- en monitoren we de komende jaren de ontwikkeling van het aantal bomen.

De kosten voor aankoop van gronden, de afwaardering hiervan en de aanplant van bossen is hierin niet meegenomen.